

Sportski objekti u funkciji podizanja kvalitete sporta u Požeško-slavonskoj županiji

Blažičević, Marija; Breslauer, Nevenka

Source / Izvornik: **International Conference " Vallis Aurea" focus on: regional development, 2012, 0077 - 0083**

Conference paper / Rad u zborniku

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:112:483232>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-22**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

THE FUNCTION OF SPORT OBJECTS IN RAISING THE QUALITY OF SPORT IN POZEGA-SLAVONIA COUNTY

SPORTSKI OBJEKTI U FUNKCIJI PODIZANJA KVALITETE SPORTA U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI

BLAZICEVIC, Marija & BRESLAUER, Nevenka

Abstract: *Important determinant of quality in sport are sport objects and equipment. To take into consider that population have needs to do some body exercise regularly and high standards of other countries in Middle and Western Europe, the lack of sport objects in Croatia represents a big problem. This work examines a number of sport buildings and objects in Pozega-Slavonia county, their infrastructure, their purpose and their use. The main goal of this paper is to find out how did these sport objects contributed raising the quality of sport on the county level.*

Key words: *sport, sport objects, quality, Pozega-slavonia county*

Sažetak: *Bitna determinanta kvalitete rada u sportu su sportske građevine i oprema. Uzevši u obzir potrebe stanovništva za redovitim bavljenjem nekom tjelesnom aktivnošću i standarde drugih zemalja srednje i zapadne Europe, velik problem predstavlja nedostatak sportskih građevina u Hrvatskoj. U ovom radu se istražuje broj postojećih sportskih građevina i objekata u Požeško-Slavonskoj županiji, njihova infrastruktura, namjena i iskorištenost. Cilj ovog rada je ustanoviti koliko su ti sportski objekti doprinijeli podizanju kvalitete sporta na nivou županije.*

Ključne riječi: *sport, sportski objekti, kvaliteta, Požeško-slavonska županija*

Authors' data: Marija, **Blazicevic**, prof., Veleučilište u Požegi, Vukovarska 17, 34000 Požega, mblazicevic@vup.hr; Nevenka, **Breslauer**, prof.dr.sc., Međimursko veleučilište u Čakovcu, Bana Jelačića 22a, 40000 Čakovec, nbreslauer@mev.hr

1. Uvod

Sportski objekti su zatvoreni ili otvoreni objekti kao i prirodne uređene površine, (sportske dvorane, arene, bazeni, igrališta za golf, staze za kuglanje, atletski, nogometni stadion, odbojkaška igrališta na pijesku i sl.) koji su u javnoj uporabi i udovoljavaju uvjetima za obavljanje djelatnosti vezano uz sport. Navedeni sportski objekti su „trajna investicijska dobra u sportu i dio su tržišta sportskih proizvoda i usluga” [4]. “Pri planiranju izgradnje stambenih naselja, obavezno se planira izgradnja športskih objekata koji služe djeci, mladeži i građanima za sportsku i sportsko-rekreacijsku djelatnost i koji su od značenja za određeni grad i županiju” [8]. Takav plan izgradnje sportskih objekata namijenjenih školskoj djeci, mladeži i građanstvu, ali turistima proveden je u Požeško-slavonskoj županiji. „S površinom od 1.815 četvornih kilometara i nešto više od 85.800 stanovnika, Požeško–slavonska županija ubraja se u red manjih županija u Republici Hrvatskoj. Sastoji se od dvije prostorno odvojene cjeline- Požeške kotline te Pakračko-lipičkog kraja. Županija je administrativno uređena kroz pet grada (Požegu, Pleternicu, Pakrac, Lipik, Kutjevo) i pet općina (Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol, Velika)“ [6]. Svi navedeni gradovi u županiji posjeduju određeni broj sportskih objekata otvorenog ili zatvorenog tipa čija infrastruktura i namjena odgovara uvjetima koje zahtjeva određeni rang i vrsta natjecanja. U općinama su ostvareni projekti za gradnju školskih sportskih dvorana namijenjenih potrebama škole, građanstva za sportsku rekreaciju i sport. Međutim postavlja se pitanje, koliko se postojeći sportski objekti koriste, u koju svrhu i da li su u funkciji unapređenja, dostupnosti i podizanja kvalitete sporta ili stagnacije i nazadovanja kvalitete sporta u cijeloj županiji.

2. Sportski objekti u gradovima Požeško-slavonske županije

Izgrađeni sportski objekti trebaju biti u funkciji nastave, sporta, rekreacije- aktivnog odmora domicilnog stanovništva, ali isto tako i gosta, koji je na obilasku ili odmoru u Požeško- slavonskoj županiji kao turist.

2.1. Grad Požega

Grad Požega je sjedište Požeško-slavonske županije i Požeške biskupije. Smješten je na površini od 133,91 km² s 28.201 stanovnikom. Grad Požega ima četiri osnovne škole, devet srednjih škola i Veleučilište kao javno visokoškolsku ustanovu. U Požegi djeluju 62 sportske udruge koje su članovi Požeškog-sportskog saveza [7]. Korelacija između broja registriranih sportskih udruga te vrste i broja objekata navedenih u tablici 1. u gradu Požegi nije pozitivna. Navedene objekte u gradu koristi cca 35 registriranih sportskih udruga [7], dok ostale udruge iznajmljuju školske sportske dvorane ili vanjske terene u općinama na području naše županije.

Vrsta objekata	Broj objekata	Korištenje objekata za natjecanje	Korištenje objekata za rekreaciju
Otvoreni gradski bazen (olimpijskih dimenzija)	1	-	+
Nogometni stadion	2	često	rijetko
Gradska kuglana, zatvoreni tip	1	rijetko	često
Gradska streljana, zatvoreni tip	1	rijetko	često
Teniski tereni	2	rijetko	često
Gradsko klizalište	1	-	+
Sportska dvorana	3	+	+
Školska sportska dvorana	2	školska i humanitarna natjecanja	+
Dvorane za dizanje utega,(teretane)	2	-	+
Staza za motocross	1	+	-
Sportsko -rekreacijski centar	1	rijetko	često
Vanjski sportski tereni	6	školska i humanitarna natjecanja	+

Tablica 1. Vrsta, broj i učestalost korištenje sportskih objekata u gradu Požegi [3]

2.2. Grad Pakrac

“Grad Pakrac je manji grad u Požeško-slavonskoj županiji, smješten na površini od 358.82 km² i ima 8.855 stanovnika. Grad Pakrac ima dvije osnovne i jednu srednju školu. Broj registriranih sportskih udruga u gradu Pakracu je 22. Gradovi Pakrac i Lipik imaju 7 zajedničkih sportskih udruga” [2]. S obzirom na broj sportskih udruga, u gradu Pakracu nedostaje sportskih objekata za njihov rad i napredak.

Vrsta objekata	Broj objekata	Korištenje objekata za natjecanje	Korištenje objekata za rekreaciju
Nogometno središte Pakrac	1	+	+
Gradska sportska dvorana	1	rijetko	često
Gradska kuglana (zatvoreni tip)	1	rijetko	često
Školska sportska dvorana	1	školska natjecanja	+
Staza za motocross (Prekopakra)	1	+	-
Vanjski sportski tereni	3	školska i humanitarna natjecanja	+

Tablica 2. Vrsta, broj i učestalost korištenja sportskih objekata u gradu Pakracu [2]

2.3. Grad Lipik

„Grad Lipik je manji gradić u Požeško-slavonskoj županiji, smješten na površini od 212 km² s 6.674 stanovnika. U gradu Lipiku djeluju samo dvije osnovne škole. Broj registriranih sportskih udruga u gradu Lipiku je 12, a zajedno s gradom Pakracem ima 7 zajedničkih sportskih udruga“ [1]. U gradu Lipiku većina sportskih udruga koristi navedene sportske objekte (tablica 3.) ali i koristi sportske objekte u gradu Pakracu zbog zajedničkih sportskih udruga.

Vrsta objekata	Broj objekata	Korištenje objekata za natjecanje	Korištenje objekata za rekreaciju
Kompleks otvorenih bazena	1	+	+
Nogometni stadion	1	+	-
Ergela konja lipicanaca	1	-	+
Školska sportska dvorana	1	+	+
Vanjski sportski tereni	2	školska i humanitarna natjecanja	+

Tablica 3. Vrsta, broj i učestalost korištenje sportskih objekata u gradu Lipiku [1]

U tablicama (1., 2. i 3.) su navedeni sportski objekti zatvorenog i otvorenog tipa u gradovima Požeško-slavonske županije i to njihov broj, učestalost njihovog korištenja i to zasebno u natjecateljske ili rekreativne svrhe. Iz navedenog možemo utvrditi podatke koji se odnose na vrstu objekata, njihov broj u gradu Požegi kao centru županije, i zaključiti da se tu nalazi veliki broj kvalitetnih sportskih objekata u odnosu na ostale gradove u županiji, Pakrac i Lipik. Međutim, bez obzira na

postojeće sportske objekte u navedenim gradovima postoji potreba za gradnjom novih sportskih objekata koji nedostaju ili ih je premalo (npr. školske sportske dvorane, gradska sportska dvorana, zatvoreni bazen, atletski stadion, teniski tereni, itd.). Jedan od pokazatelja nedostatka sportskih objekata u gradu Požegi je broj registriranih sportskih udruga, od kojih polovica koristi postojeće sportske objekte dok za ostale nema slobodnih termina, pa iznajmljuju školske sportske dvorane u općinama ili koriste vanjske terene. Za realizaciju i izgradnju nabrojanih objekata nužno je voditi računa o održivosti gradnje "koja ne obuhvaća samo vrijeme gradnje već i ukupan vijek korištenja sportsko- rekreacijskog objekta...nužna je uloga države putem poticajnih mjera "...[5]. Postoje i sportski objekti, koji su uklonjeni i namijenjeni za djelatnosti koje nisu u funkciji sporta ili su zanemarene (npr. atletski stadion u Požegi, teniski tereni u Pakracu, itd.). Takve objekte treba obnoviti i staviti u funkciju sporta i rekreacije uz pomoć EU projekta, a uz pravilan marketinški pristup treba pridonijeti pomaku u korištenju samih objekata. Pleternica i Kutjevo su manji gradovi u našoj županiji koji po vrsti i broju sportskih objekata zaostaju za Požegom, Pakracem i Lipikom i zbog toga njihovi podaci o sportskim objektima nisu prikazani kroz tablice. Pleternica i Kutjevo imaju nove školske sportske dvorane, nogometne stadione i igrališta za rukomet, odbojku i košarku ali to nije dovoljno za promicanje kvalitete sporta u tom području i cijeloj županiji. Većina navedenih sportskih objekata u županiji svojom infrastrukturom zadovoljava uvjete koje zahtjeva određeni sport i rang natjecanja, ali se službena natjecanja u tim objektima rijetko održavaju. U tablici 1. koja se odnosi na sportske objekte u gradu Požegi mogu se izdvojiti „tri sportske dvorane (gradska sportska dvorana „Grabrik“, gimnastička dvorana „Sokol“ i Judo-kan centar) koje se koriste u svrhu i natjecanja i rekreacije“ [3]. U tablicama 2. i 3. prikazani su sportski objekti u Pakracu i Lipiku kojih ima manje nego u Požegi ali neki od njih se koriste često ili isključivo u natjecateljske svrhe (Nogometno središte Pakrac, staza za motocross „Prekopakra“-Pakrac, kompleks otvorenih bazena i školska sportska dvorana u Lipiku). Kompleks otvorenih bazena u Lipiku koji se koristi u svrhu natjecanja i rekreacije u dobroj mjeri je iskorišten, a uz dobar marketing i iskoristivost bi mogla biti znatno veća. U Lipiku postoji ergela konja lipicanaca koja je u funkciji rekreativnog jahanja za domicilno stanovništvo ali i turiste koji dolaze u taj kraj. Nedostatak je gradska sportska dvorana, pa se sve aktivnosti vezane za natjecateljski i školski sport te rekreaciju održavaju u školskoj sportskoj dvorani. U tablici 2. vidljivo je kako se nogometno središte Pakrac koristi u natjecateljske i rekreativne svrhe. Gradska sportska dvorana u Pakracu, nažalost nije maksimalno iskorištena za natjecateljski sport zbog nedostatka materijalnih sredstava, manjka kvalitetnih klubova, termina i drugih odrednica važnih za napredak i provedbu sportske djelatnosti. Iz analize dobivenih podataka o vrsti, broju sportskih objekata te namjeni i učestalosti korištenja sportskih objekata u gradovima Požeško-slavonske županije vidljiva je nužnost za izgradnjom većeg broja različitih sportskih objekata s kvalitetnom infrastrukturom i lepezom sadržaja sportskog i zabavnog karaktera. Pored toga treba postaviti još jedan cilj koji se odnosi na potrebu osnivanja većeg broja sportskih udruga, sportskih klubova i još opsežnijeg školskog sporta kako bi sportske objekte

maksimalno koristili u svrhu natjecateljskog sporta i rekreacijske aktivnosti domicilnog stanovništva, ali i za potrebe turista. "...svako ulaganje u sportsko-rekreacijske sadržaje uz pravilan marketinški konceptijski pristup, morao bi donijeti značajan pomak u potrošnji." [5].

3. Sportski objekti u općinama Požeško-slavonske županije

U uvodnom dijelu rada navedeno je da Požeško-slavonska županija ima pet općina: Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol i Veliku. Važno ih je spomenuti jer su zahvaljujući trudu i upornosti čelnih ljudi općina, uspjeli ući u program Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva za izgradnju novih, modernih školskih sportskih dvorana. „Izgradnja sportskih građevina se utvrđuje Nacionalnim programom sporta, a potiče se financiranjem iz državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave“ [8]. Ministarstva zadužena za gradnju sportskih građevina su iz državnog proračuna financirali oko 70 % projekta dok su navedene općine financirale oko 30 % projekta. Postojeće školske sportske dvorane s vanjskim igralištima za košarku, nogomet, odbojku i rukomet namijenjene su prvenstveno školskoj djeci za kvalitetnu provedbu nastave Tjelesne i zdravstvene kulture, školska natjecanja, sport, rekreaciju i humanitarne priredbe. Sportske dvorane u nekim općinama, manje su u funkciji školskog i natjecateljskog sporta (općine Čaglin i Kaptol), što bih svakako trebalo promijeniti i podići na višu razinu. Sportske dvorane u Brestovcu, Jakšiću i Velikoj su u funkciji natjecateljskog i školskog sporta te rekreativnih aktivnosti i humanitarnih priredbi zbog nedostataka sportskih objekata, i termina u postojećim sportskim objektima u gradovima naše županije. Osim sportskih dvorana općine imaju igrališta za nogomet, rukomet, košarku i odbojku koji se koriste za školska natjecanja, rekreaciju i događaje u humanitarne svrhe. Treba izdvojiti općinu Velika koja je poznata po ŠRC Kamen-Ingrad stadionu, koji je najsvremeniji i najopremljeniji stadion u Hrvatskoj, zadovoljava UEFA-e kriterije za održavanje europskih natjecanja, ali već duže vrijeme nije u funkciji zbog nepravilnosti u vođenju samog kompleksa, nogometnog kluba i nadležnih osoba. Međutim, u Velikoj postoje i otvoreni bazeni za rekreaciju, moderno uređeni teniski tereni, konjički ranč za rekreacijsko jahanje i planinarske staze. Dakle, infrastruktura postoji samo treba osmisliti programe, ponuditi ih stanovništvu, sportašima i turistima koji dolaze u Požeško-slavonsku županiju.

4. Zaključak

Požeško-slavonska županija sa pripadajućim gradovima i općinama ima zavidan broj kvalitetnih sportskih objekata s obzirom na svoju površinu. Analizom dobivenih podataka na nivou županije može se uočiti i konstatirati nedovoljna iskorištenost postojećih sportskih objekata, ali i potreba za gradnjom novih suvremenih sportskih objekata s obzirom na broj stanovnika, broj registriranih sportskih udruga te potrebu za poboljšanjem turističke ponude. Dobar primjer za to su Požega, Pakrac i Lipik koji raspolažu sa sportskim objektima ali oni ne zadovoljavaju potrebe sportaša, učenika, rekreativaca i turista. Gradovima Kutjevu i Pleternici te općini Kaptol i Čaglin

nedostaje sportskih objekata da bi podigli kvalitetu sporta i rekreacije na višu razinu. Preostalim općinama nedostaje poticaja i stručnosti za pokretanje školskog sporta i sportske-rekreacije za maksimalno korištenje novih sportskih dvorana. Na osnovi utvrđenog stanja može se zaključiti kako infrastruktura samih objekata ima veliku prednost u odnosu na rang natjecanja i broj klubova koji bi trebali biti okosnica korištenja sportskih objekata na nivou županije. U tablicama je jasno vidljivo kako se većina kvalitetno izgrađenih sportskih objekata koristi u svrhu rekreacije, školskih natjecanja i humanitarnih priredbi. Manjka natjecateljskog sporta te sadržaja sportskog i zabavnog karaktera koje zahtijevaju turisti dolaskom u našu županiju. Takav rezultat nije negativan ali ukazuje na manjak interesa za osnivanjem sportskih klubova, pokretanjem školskog sporta, nedostatak stručnog kadra, animatora, volontera i stagnaciju u promidžbi sportskog turizma Požeško-slavonske županije. Sportski objekti kao jedan od kriterija za podizanje kvalitete sporta imaju pozitivan učinak u našoj županiji, ali ima prostora i za daljnje sportske projekte, investicije i napredovanje u sportu.

5. Literatura

- [1] Grad Lipik- Sportske organizacije, *Dostupno na:*
<http://www.lipik.hr/index.php/udruge-i-organizacije/sportskeorganizacije.html>
Pristup: 17-05-2012
- [2] Grad Pakrac, *Dostupno na:* <http://www.pakrac.hr> *Pristup:* 17-05-2012
- [3] Grad Požega, *Dostupno na:*
<http://www.pozega.hr/Sport/Sportskiobjekti.html> *Pristup:* 16-05-2012
- [4] Novak, I. (2006). *Sportski marketing i industrija sporta*, Maling d.o.o., 953-95593-0-8, Zagreb
- [5] Novak, I., M. Novak (2010). *Upravljanje održivom gradnjom sportskih objekata u turizmu*. 1. hrvatski znanstveno stručni skup o menadžmentu u turizmu i sportu. Čakovec 18.- 20. ožujka 2010. (ur N. Breslauer) 259-269.
- [6] Opći podaci o županiji-Požeško-slavonska, *Dostupno na:*
<http://www.pszupanija.hr/osnovne-informacije/opći-podaci-o-zupaniji.html>
Pristup: 15-05-2012
- [7] Požeški sportski savez-Objekti, *Dostupno na:* http://www.sport-pozega.hr/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=11&Itemid=47 *Pristup:* 17-05-2012
- [8] Zakon o športu, Narodne novine 71/06, 150/08, 124/10, 124/11

Photo 010. Monument Miroslav Kraljevic/ Spomenik Miroslav Kraljević